

CULTURE CLUB

TRES RUSOS MUY RUSOS

DAN
PIRIS BASDEN

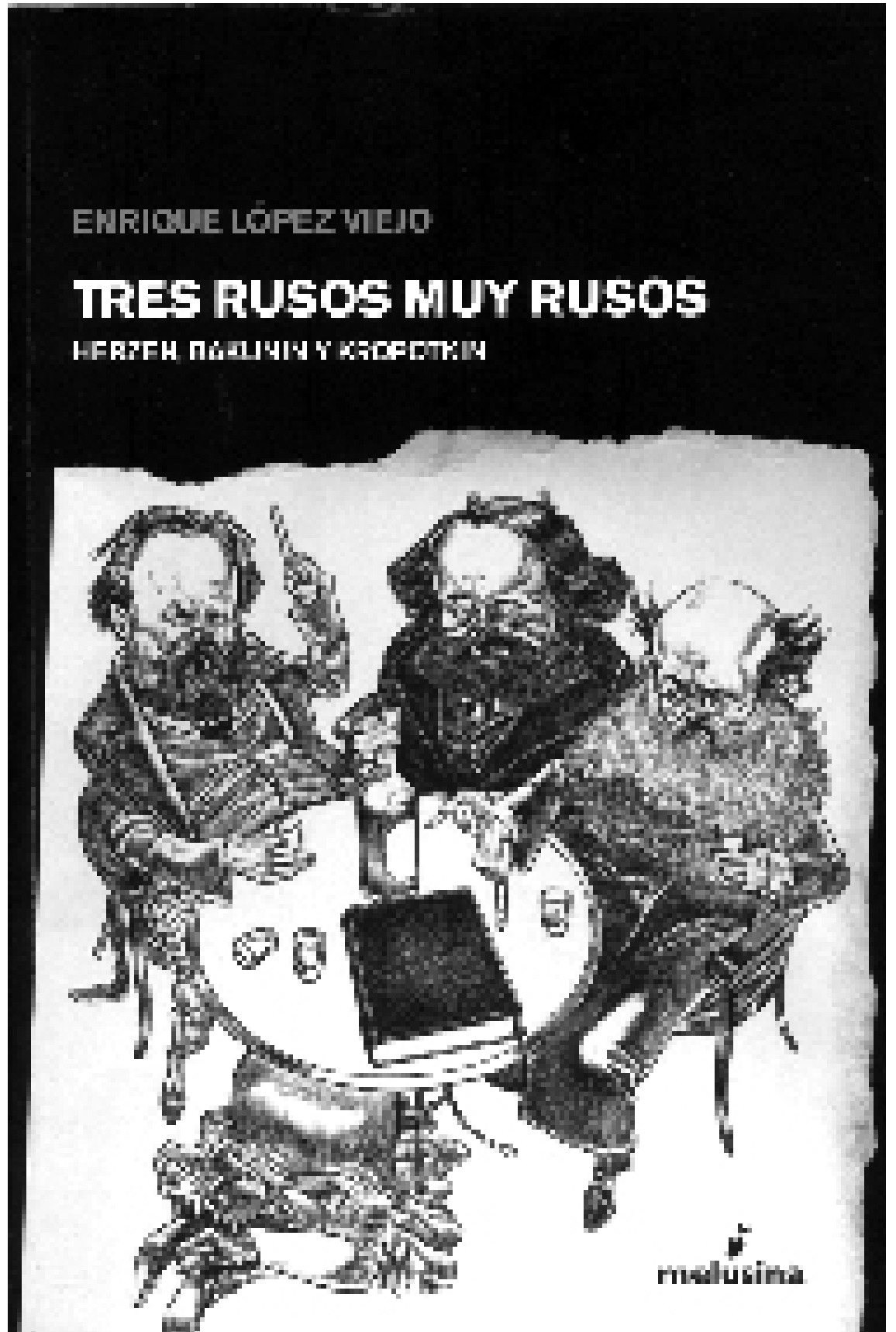
L'escritura, més enllà d'una ressenya com aquesta en què un mai no acaba de perdre de vista la terra ferma, és un llarg camí ple d'entrebancs, molt sovint inesperats. Tot de problemes diversos sorgeixen a tort i a dret de tal manera que en molts casos no és gens fàcil arribar als lectors d'una manera prou entenedora, colpidora i al mateix temps entretinguda, tot plegat sense perdre de vista uns objectius primigenis i insubornables. I no obstant, açò és exactament el que d'una manera elegant i directa aconseguix Enrique López Viejo amb aquesta història de tres russos, els noms dels quals ens remouen els sentits, potser endormiscats, tot transportant-nos fins a les terres ermes i gelades en què s'ensumen les aromes exòtiques de la gran, inabastable Rússia dels darrers tsars.

Herzen, Bakunin i Kropotkin foren tres russos que, tot i viure la major part de les seves vides allunyats del seu país d'origen, en moltes ocasions empaitats pels seu propi govern, eren més russos que ningú. Aquests tres personatges, d'una manera prou diversa però tanmateix indefugible, contribuïren a conformar la història de la segona meitat del segle XIX en un cada vegada més vell continent. Els seus noms s'associen ràpidament a l'anarquisme i a d'altres moviments reaccionaris que, fet i fet, amb l'arribada de Lenin i Trotski al poder, desembocarien en el comunisme del segle XX.

Però la veritat és que les seves vides, a banda d'aquelles qüestions ideològiques gairebé sempre arrebossades d'un tel netament incendiari, són plenes d'una vitalitat i d'un dinamisme que nosaltres, la democratitzada i inabastable classe mitjana del segle XXI, arraulits al sofà, en la major part dels cassos només podem trobar en els llibres, en les pel·lícules o en

Herzen, Bakunin i Kropotkin foren tres russos que, tot i viure la major part de les seves vides allunyats del seu país d'origen, en moltes ocasions empaitats pels seu propi govern, eren més russos que ningú. Aquests tres personatges, d'una manera prou diversa però tanmateix indefugible, contribuïren a conformar la història de la segona meitat del segle XIX en un cada vegada més vell continent. Els seus noms s'associen a l'anarquisme i a d'altres moviments reaccionaris

les supèrflues actituds d'alguna estrella del rock. López Viejo deixa prou clara en el pròleg quina és la seva idea sobre els principis ideològics d'aquests tres personatges, dels quals es distancia sense dubtar-ho, però

açò no l'hi ha impedit, tanmateix, d'apropar-s'hi encuriós, atiat per aquelles vides peculiars, plenes a vessar d'infinit projectes i traïcions, discursos, propaganda i revolucions més o menys triomfals que es desenvolupen ben al costat de les altres històries, aquella mena de qüestions domèstiques que López Viejo acarona amb grans dosis d'ironia. Perquè els amors impossibles i turmentats, les mentides a mig amagar, les intrigues burgeses pròpies de les seves famílies benestants i les disposicions socials ineludibles són, al capdavall, tan reals i tangibles com el seu desig inesgotable de canviar l'estat de les coses.

Herzen fou una figura cabdal del pensament filosòfic i revolucionari del seu temps. Exiliat des de prou jove de la seva Rússia natal, lluità aferrissadament des del paper imprès per tal d'abolir la servitud amb què els tsars governaven la seva terra gairebé inabastable. Bakunin, nom que habitualment s'associa a l'anarquisme més visceral, fou un protegit de Herzen i, d'alguna manera, fins i tot una mena de braç executor, un home d'acció des d'un exili intermitent. Per la seva banda, el príncep Kropotkin, després d'una atzarosa existència en la qual conreà ideològicament un anarquisme en molts punts encara més pròxim al comunisme

que el de Bakunin, anà a morir a la vella Rússia tot just per veure com els bolxevics, que havien arribat al poder una vegada abolida a la fi la servitud tsarista i després d'una guerra civil ferotge i sagnant, encetaven ja uns renovats modes autoritaris i sense gaire estimació per la vida humana que formarien una part indefugible de la gran història del segle passat.

Amb un estil dinàmic i divertit, allunyat de les ironies ensucrades, López Viejo ens ajuda a recórrer els camins poc transitats d'uns personatges que de ben segur hauríem de recordar per saber de quins remots indrets ve una part indefugible de la vella Europa.